

at for den højtærede Minister er jo alting Taktik. Det viste han ogsaa i Gaar, da han begyndte sit Foredrag med at slaa det ærede Medlem for Randers Amts 6te Valgkreds (N. Neergaard) og det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Foss) i Hartkorn med hinanden, uagtet den højtærede Indenrigsminister jo godt ved, at de to Mænd repræsenterer to forskellige Standpunkter og to forskellige Partier. Hvorfor bruge den Slags Udtalelser? Hvorfor benytte sig af den Slags Hentydninger? Det er saadanne Smaaaff, som jeg synes, Ministeren nok kunde holde sig for god til. Men jeg har da spurgt mig selv, hvor det kunde være, at den højtærede Indenrigsminister har brugt saa stærke Udfald overfor mig, om ikke det skulde være, fordi han derigennem vilde bidrage til at stille Ministeriet selv saa rent og blankt, saa hvidt som Sne i dette Forhold og saa svække mig og maaske derigennem ogsaa Venstre i denne Sag.

Forholdet er det, at ikke eet Medlem af Venstre, heller ikke jeg, paa noget Punkt har udtalt os imod at yde Dyrtidstillæg under den vanskelige Situation for Tjenestemændene, tværtimod, vi har alle sammen — ogsaa Venstre — baade i Fjor og i Forfjor stemt for Dyrtidstillæget, og ingen har i fjerneste Maade udtalt sig imod Dyrtidstillæget — heller ikke i Aar. Det har undret mig, at Tjenestemændene har faaet dette Spørgsmaal saa højt op, at de har fundet sig foranlediget til at true med Strejke. Det kan jo ikke være af Hensyn til Rigsdagen, for Rigsdagen har vist sin Beredvillighed, Tjenestemændene maa altsaa have haft Anledning fra anden Side, og jeg kan ikke forstaa, hvorledes det kan have udviklet sig, for det er jo en Kendsgerning, at det første Ministerium Zahle gav Tjenestemændene Forhandlingsret og udstedte Forhandlingsregler. Hvorfor har Tjenestemændene saa ikke benyttet denne Forhandlingsret og disse Forhandlingsregler? (*Finansministeren* [Brandes]: Det har de gjort!). Ja, nu til sidst, men hvorfor har de da gjort det saa sent? Er de da blevet afvist før? (*Finansministeren* [Brandes]: Nej!) Ja, saa forstaaer jeg slet ikke Meningen. Hvorfor i Alverden har Tjenestemændene saa benyttet saa stærke Udtryk som at true med Strejke? Naar der var saa stor Velvillie fra Ministeriets Side til Forhandling med dem om dette Spørgsmaal, saa kunde denne Forhandling jo være begyndt før. Nu viser det sig imidlertid, at Ministeriet har være saa heldigt at have optraadt i fuld Enighed i denne Sag, saaledes at da Tjenestemændene til

sidst kom med deres Krav, saa gjorde Ministeriet — det samlede Ministerium, ogsaa Ministrene uden Portefeuille — et Tilbud, og det var et endeligt Tilbud. Det var da heldigt, at Tjenestemændene tog derimod, og at deres Strejketrusel dermed bortfaldt. Men jeg har ikke kunnet forstaa det anderledes, end at der maa have været et eller andet Sted, hvor der har været noget i Vejen, eftersom Tjenestemændene har Forhandlingsret, og der ogsaa foreligger Forhandlingsregler, og Tjenestemændene aligevel har set sig nødsaget til at sætte Spørgsmaalet om Dyrtidstillæg i Aar saadan paa Spidsen, at de har anset det for nødvendigt at udtale sig, som de har udtalt sig. Hvis der ikke har været et eller andet Punkt, hvor det har knebet med at faa deres Forhandlingsret respekteret. . . . (Afbrydelse). . . . Den højtærede Finansminister afbryder mig nogle Gange; maaske han føler sig truffet, det ved jeg ikke; men det er ikke min Mening at ville sigte den højtærede Finansminister for noget. Han maa jo kunne gøre Rede for, hvorledes det er gaaet til, at Tjenestemændene trods deres Forhandlingsret og til Trods for, at der er vedtaget Forhandlingsregler, dog har fundet sig foranlediget til at sætte det Spørgsmaal saa stærkt paa Spidsen.

Jeg skal derefter gaa over til at sige et Par Ord om et Spørgsmaal, som allerede har været drøftet her, nemlig om eventuelle Valgkarteller mellem Partierne. Den højtærede Indenrigsminister opfordrede til at sige, hvor der stod noget om, at man ikke kunde slutte Valgkarteller. Ja, jeg vil sige, at vi har ikke oprettet nogen skriftlig Kontrakt om det Spørgsmaal, og jeg har heller ikke tænkt, at det var fornødent at gøre det, for det er givet, at det er Forudsætningen for den Affattelse, som § 32 i Grundloven fik, og Forudsætningen for den Affattelse, som Valgloven fik. Det er en bekendt Sag, at da de Partier her i Rigsdagen, som ønskede Vedtagelsen af en ny Grundlov og dermed følgende Valglov, havde sejret baade ved Folketingsvalget og ved Landstingsvalget, kom tre Repræsentanter fra Højre og forhandlede med Ministeriet om Tilvejebringelsen af en Grundlovsordning, som ogsaa Højre kunde stemme for. Blandt de Krav, som af Højre blev stillet for at kunne stemme for en ny Grundlov, var det, at der i § 32 skulde indføres en Bestemmelse, hvorefter Forholdtalsvalg blev lovhjemlet i den nye Forfatning, og det er det, der skete. § 32 fik da den Affattelse, der lyder saaledes: „Til Sikring af en ligelig Representation af de